VYSKUPIŠKIŲ PILIAKALNIS

Olegas FEDIAJEVAS

Vyskupiškių piliakalnis yra apie 2,5 km į V nuo Veiviržėnų miestelio (Klaipėdos r.), 0,25 km į Š nuo Veiviržo ir Graužupio santakos ir 0,3 km į P nuo Graužupio pralaidos Pėžaičių–Veiviržėnų kelyje, į P nuo Graužupio ir Juodupio santakos. Piliakalnis – stačiais iki 15 m aukščio šlaitais, išlikusi aikštelė netaisyklingos formos, 66 m ilgio. Siauriausia vieta – vidurinė aikštelės dalis – 6 m, plačiausia – V dalis – 32 m. Pylimas 11 m ilgio ir 12 m pločio, iš vidinės aikštelės pusės iškilęs 2 m, iš išorinės –2,5 m. Į R nuo pylimo yra 70 m ilgio ir 16–18 m pločio papilys, kurį užbaigia 8 m pločio ir 3 m gylio griovys. Piliakalnį aprašė F. Pokrovskis, L. Kšivickis, P. Tarasenka, nuo 1963 m. jame lankėsi kelios žvalgomosios archeologinės ekspedicijos.

Piliakalnio aikštelę ir papilį susiaurino Š dalyje buvusios nuošliaužos. Pagal šlaitų tvirtinimo projektą 2003–2004 m. žemės judinimo vietose 2003 m. lapkričio mėn. vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Š šlaite (plotas 1) ir Š aikštelės dalyje (plotas 2). Ištirtas bendras 65,5 m^2 plotas.

Kultūrinis sluoksnis aptiktas viršutinėje šlaito dalyje ir aikštelėje, 15–20 cm gylyje. Jo storis centrinėje tirtų plotų dalyje siekė 50 cm, kraštuose – nuo 20 iki 30 cm. Viršutinė kultūrinio sluoksnio dalis – pilkas smėlis ir priesmėlis, apatinė – pilkas priemolis. Pilko ir rudo priemolio bei molio įžemis pasiektas 40–60 cm gylyje.

Kultūriniame sluoksnyje, daugiausia plote 2, aptikta 212 grublėtosios keramikos šukių. Dominavo smulkios, 3–5 cm skersmens šukės. Keliolika šukių buvo stambesnės. Aptikti 25 pakraštėliai, 9 priedugniai. Vyrauja rausvos spalvos, smulkiai arba stambiai grublėtu paviršiumi keramika su vidutinio dydžio granito priemaišomis, 9–11 mm storio sienelėmis. Rasta gargažių, sveriančių nuo kelių gramų iki 0,5 kg, taip pat aptikta 2 m skersmens ir 20 cm gylio duobė, kur jų koncentracija didžiausia. Geležies lydymo piliakalnyje faktą patvirtinanti duobė, užpildyta sodriai juoda žeme, angliukais bei gargažėmis, atidengta piliakalnio šlaite, apie 3 m žemiau aikštelės, 40 cm gylyje. Plote 2 aptikta trimis akmenų eilėmis sutvirtinta stulpavietė. Rasta 15 įtvirtinto 30 cm skersmens stulpo akmenų (dauguma 20x20x30 cm dydžio). Pagal tyrinėjimų metu surastą archeologinę medžiagą Vyskupiškių piliakalnis datuojamas I tūkst. Piliakalnio datavimą tikimasi patikslinti po 2004 m. archeologinių tyrinėjimų.

VYSKUPIŠKIAI HILL-FORT

In 2003 the archaeological explorations in the Vyskupiškiai hill-fort (Klaipėda district) were started. The total area of 65.5 m^2 was explored where the 20–50 cm thick cultural layer containing fragments of rusticated pottery, dross and a posthole, dated to the 1st millennium, was found.